

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
«ΝΥΧΤΑ ΜΟΥΣΕΙΩΝ 2013»

Μουσείο (Μνήμη + Δημιουργικότητα) = Κοινωνική αλλαγή

Τα σύγχρονα αρχεία-μουσεία αποτελούν χώρους πολιτισμού. Παράλληλα με τον παραδοσιακό τους ρόλο (χώροι διαφύλαξης της μνήμης και, κατ' επέκταση, ιστορίας και πολύπλευρης ερμηνείας της παρελθούσας εμπειρίας) σήμερα συνιστούν χώρους δημιουργίας και κοινωνικής συνεύρεσης, σε διαρκή διάλογο με την κοινωνία. Με αφορμή το θέμα του φετινού εορτασμού της Νύχτας Μουσείων το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας συνεργάζεται με πολιτιστικούς και κοινωνικούς φορείς (Κέντρον Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών, ΚΕΘΕΑ Στροφή) και καλλιτέχνες, δίνοντας χώρο τόσο στην καλλιτεχνική έμπνευση όσο και στον κοινωνικό προβληματισμό.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 17 ΜΑΪΟΥ 2013

10.00-12.00: «Μικροί ήρωες ενάντια στην κρίση». Ειδικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για παιδιά Δημοτικού. Εργαστήρι κατασκευής κούκλας από ανακυκλώσιμα υλικά (*αίθριο*).

ΣΑΒΒΑΤΟ 18 ΜΑΪΟΥ 2013

18.00-24.00: Προβολές βίντεο, εκθέσεις, εικαστικές εγκαταστάσεις (*σε πολλές αίθουσες, βλ. αναλυτικά παρακάτω*).

18.00-19.00: Ξενάγηση στους εκθεσιακούς χώρους του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζας (*ισόγειο*).

18.00-19.30: Καλλιτεχνικό εργαστήρι (*αίθριο*).

19.30-20.30: Θέατρο. «Γρόσια θέλει...» (*αίθριο*).

21.00-22.00: Συναυλία με την μπάντα του ΚΕΘΕΑ Στροφή (αίθριο).

22.00-24.00: Προβολές βίντεο, εκθέσεις, εικαστικές εγκαταστάσεις (σε πολλές αίθουσες, βλ. αναλυτικά παρακάτω).

22.00-24.00: Καλλιτεχνικό εργαστήρι (αίθριο).

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Επίσκεψη στους εκθεσιακούς χώρους του Ιστορικού Αρχείου της ΕΤΕ

- «Η Εθνική Τράπεζα μέσα από τα αρχειακά τεκμήρια και τις συλλογές της»
- «Ιστορία του ελληνικού χαρτονομίσματος. Μια διαδρομή, 1822-2002»

Έκθεση Ιστορικού Αρχείου της ΕΤΕ (αίθριο)

«Εργασιακά δικαιώματα και κοινωνικές διεκδικήσεις».

Έκθεση αρχειακού-φωτογραφικού υλικού από τα αρχεία του ΙΑ/ΕΤΕ και προβολή βίντεο.

Έκθεση φωτογραφίας πρώην ασκούμενων φωτογράφων στο ΙΑ/ΕΤΕ (αίθριο)

Αργέντη Ελευθερία, «Καθρέφτες μες στην πόλη»

Αποστολοπούλου Δήμητρα, «Πίσω από την υπογραφή»

Ζάρκος Λεωνίδα, «Τα τοπία του μυαλού μου»

Τζώρτζης Δημήτρης, «Χέρια»

Έκθεση φωτογραφίας των ομάδων συμβουλευτικής του ΚΕΘΕΑ Στροφή από το Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Αυλώνα (ΕΚΚΝΑ) (ισόγειο, αίθουσα 2)

«Στρέφοντας το βλέμμα από τον εγκλεισμό στην ευκαιρία»

Έκθεση φωτογραφίας της θεραπευτικής κοινότητας ΚΕΘΕΑ Στροφή (ισόγειο, αίθουσα 2)

«Συναισθήματα: Φωτοϊστορία μιας ημέρας από τη ζωή στη θεραπευτική κοινότητα Στροφή».

Έκθεση εικαστικής ομάδας του ΚΕΘΕΑ Στροφή (ισόγειο, αίθουσα 2)

ΕΡΓΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Έλενα Ακύλα

Chère Suzy, 2013 (1ος όροφος, διάδρομος)

Εγκατάσταση.

Αναφορά στη ζωή μιας μεσοαστικής τάξης στην Αίγυπτο, το πρώτο μισό του 20ού αι., που διαπνέεται από νοτιοευρωπαϊκό κοσμοπολιτισμό, με μικρή έμφαση στο ελληνικό στοιχείο. Είναι η καταγραφή της πορείας μιας ομάδας ανθρώπων, όπου το προσωπικό εμπλέκεται με το συλλογικό. Στις δύο ενότητες της εγκατάστασης προβάλλεται αφενός η αντικειμενική δραστηριότητα και παραγωγή ενός καλλιτεχνικού έργου με εθνολογικά στοιχεία και αφετέρου η προσωπική ζωή των ανθρώπων και η διαδρομή τους μέσα στο χρόνο.

Πάκυ Βλασσοπούλου

Κατοχή. Ανασυγκρότηση. Γενικά, 2013 (2ος όροφος, διάδρομος)

Βιομηχανικό ξεσκονόπανο, 30x10x2 εκ. Έργο in situ.

Ένα βιομηχανικό ξεσκονόπανο τοποθετείται σε ράφι βιβλιοθήκης, σαν να ξεχάστηκε εκεί, σαν λάθος. Η κίνηση στοχεύει στο να αναδειχθεί με χιουμοριστικό τρόπο ο ενδιάμεσος χώρος πραγματικότητας και φαντασίας, πράξης και θεωρίας, προσωπικής αφήγησης και ιστορίας. Το ξεσκονόπανο υπενθυμίζει την υλική υπόσταση της πληροφορίας, την ανθρώπινη παρουσία πίσω από την αφήγηση, τον καθημερινό χρόνο πίσω από τον ιστορικό.

Ομάδα Εν Φλω

«Συντρέχω-Αλλάζω»: Ιχνηλάτηση σισύφειας διαδρομής, 2013 (αίθριο)

Διαδραστική εγκατάσταση.

Συντρέχω. Συμμετέχω στη σισύφεια προσπάθεια επιβίωσης συνειδητά, συνεχίζω την αέναα επαναλαμβανόμενη διαδρομή της ανθρώπινης περιπέτειας δίπλα στους άλλους, ιχνηλατώντας τους σταθμούς της. Το στάχυ, γέννημα της γης, προτείνεται ως η

πρώτη συνδρομή αλληλεγγύης. Η θάλασσα ανανεώνει τον ορίζοντα και το πλεούμενό μου ταξιδεύει στο νερό, αγκυροβολεί σε νέα, άγνωστα λιμάνια. Βαθαίνει τη γνώση μου. Ανανεώνει τη σκέψη μου. Αλλάζω. (Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών Φλώρινας)

Πηνελόπη Θωμάϊδη - Μαρίνα Σιούτη (αίθριο)

Άνθρωποι-Νούμερα / Εκτόπιση, 2013

Εγκατάσταση

Το αρχαιακό υλικό ανατυπώνεται σε ύφασμα. Ομαδικά πορτρέτα πληθυσμών που ακούσια ή βίαια εκτοπίστηκαν για οικονομικούς ή πολιτικούς λόγους από τις αρχές του 20ού αι. μέχρι σήμερα, από και προς τον ελληνικό χώρο, τοποθετούνται σαν μπουγάδα ανάμεσα στο ιδιωτικό και το δημόσιο. Ανάμεσα στα πλήθη εσκεμμένα προβάλλονται μεμονωμένα άτομα, ώστε να αναδειχθεί η αντίθεση ανάμεσα στην κατανόηση της έννοιας της ιστορίας ως συνόλου προσωπικών ιστοριών και στην τάση της επίσημης ιστορίας να περιγράφει τα ανώνυμα πρόσωπα ως μάζες και αριθμούς.

Αλεξία Καραβέλα

Ο Χορός, 2013 (πλατύσκαλο μεταξύ 1ου και 2ου ορόφου)

Λάδι και μαρκαδόρος σε μουσαμά, 140x190 εκ.

Φωτογραφίες από το Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας που εκτέθηκαν στη Νύχτα Μουσείων 2011, στο πλαίσιο της έκθεσης με τίτλο «Μνήμες από την Εθνική Τράπεζα. Ιστορίες από τη ζωή των υπαλλήλων της». Απεικονίζουν υπαλλήλους της Εθνικής Τράπεζας να κάνουν ρυθμική γυμναστική. Η ομοιότητα με τον «Χορό» του Matisse δεν εντοπίζεται μόνο στη σύνθεση και στο θέμα, αλλά και στην πηγαία ένταση και ρυθμικότητα των σωμάτων των υπαλλήλων. Η ταυτότητα των σωμάτων, ακριβώς όπως και στο «La danse», είναι αδιάφορη, καθώς είναι όλα είναι ένα σώμα, είναι ο ίδιος ο Χορός.

Κοσμάς Νικολάου

1,6 γραμμάρια (Γεώργιος Σταύρος), 2013 (2ος όροφος, διάδρομος)

Γλυπτική εγκατάσταση.

Σε ξύλινη επιδαπέδια κατασκευή ειδικών προδιαγραφών τοποθετήθηκε για λίγα λεπτά της ώρας το παλαιότερο έγγραφο του Ιστορικού Αρχείου της Εθνικής Τράπεζας, που λόγω της παλαιότητας και της αξίας του δεν είναι προσβάσιμο στο κοινό, παρά μόνο ως ψηφιακό αντίγραφο. Η σύνθεση της κενής προθήκης και της φωτογραφικής απεικόνισης της «φιλοξενίας» που παρείχε στο έγγραφο αποτελεί το μοναδικό τεκμήριο της στιγμιαίας συνύπαρξής τους.

Χρυσάνθη Κουμιανάκη

Η οικονομία είναι τραυματισμένη, 2013 (2ος όροφος, διάδρομος)

Εγκατάσταση.

Υποθετικό σενάριο υλοποίησης μη υπαρκτών γραμματίων. Το παρασκήνιο της παραγωγής ενός χαρτονομίσματος. Η διαδικασία της παραγωγής, αφανής στο τελικό άρτιο προϊόν, συχνά περιθωριοποιημένη και απαρατήρητη, έρχεται σε πρώτο πλάνο.

Κλεώνη Μανουσάκη

Τσουλήθρα, 2013 (3ος όροφος, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων)

Βίντεο.

Κινούμενο σχέδιο με την αισθητική της πλαστελίνης που προβάλλει το θέμα του ρατσισμού και της βίας. Η ιστορία διαδραματίζεται σε ένα πάρκο με μια διπλή τσουλήθρα. Στη διπλή τσουλήθρα η αρχή και το τέλος ενώνονται, συμβολίζοντας τον τρόπο που λειτουργούν στη ζωή μας όχι μόνο οι σκέψεις αλλά και οι πράξεις. Η τσουλήθρα μάς καλεί να δούμε τις στιγμές αυτές σαν παιχνίδι.

Μάγδα Ταμμάμ

Close (by) - far (away), 2013 (2ος όροφος, διάδρομος)

Εγκατάσταση.

Πόσο εφικτή είναι η ανάγνωση αρχειακού υλικού από στιγμές και πρόσωπα της προσωπικής και συλλογικής μας ιστορίας, όταν οι στιγμές και τα πρόσωπα αυτά έχουν ξεθωριάσει ή έχουν σβηστεί από τη «ζωντανή» μας μνήμη ή δεν υπήρξαν ποτέ ως εμπειρίες;

ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΒΙΝΤΕΟ

- Βίντεο από ομάδα αρχειονόμων του ΙΑ/ΕΤΕ, συνοδευτικό της έκθεσης του ΙΑ/ΕΤΕ «Εργασιακά δικαιώματα και κοινωνικές διεκδικήσεις» (*πλαϊνός διάδρομος στο αίθριο*)
- Δύο βίντεο συνοδευτικά των φωτογραφικών εκθέσεων του ΚΕΘΕΑ Στροφή «Στρέφοντας το βλέμμα από τον εγκλεισμό στην ευκαιρία» και «Συναισθήματα: Φωτοϊστορία μιας ημέρας από τη ζωή στη θεραπευτική κοινότητα Στροφή» (*ισόγειο, αίθουσα 2*)
- Βίντεο του Στεριώτη Σπύρου, σε συνεργασία με το τμήμα ψηφιοποίησης του ΙΑ/ΕΤΕ, με τίτλο «Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας: Εκεί όπου η τεχνολογία διαφυλάσσει τη μνήμη» (*ισόγειο, εκθεσιακός χώρος «Η Εθνική Τράπεζα μέσα από τα αρχειακά τεκμήρια και τις συλλογές της»*).

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΧΑΡΤΙΟΥ

Από το Εργαστήρι Συντήρησης του ΙΑ/ΕΤΕ (*αίθριο*).

ΘΕΑΤΡΟ (*αίθριο*)

«Γρόσια θέλει!»

Ένα πολιτικό καφενείο στην αυλή του Αρχείου.

Δραματοποίηση του έργου του Μ. Χουρμούζη *Διάλογοι Επτά* (1834).

Όταν ξυπνούν οι μνήμες και η ιστορία μάς δείχνει την αλήθεια. Κι εμείς γελάμε. Με τι άραγε;

Δραματουργική επεξεργασία-Σκηνοθεσία: Μ. Φραγκή

Μουσική-Νέι: Β. Αντωνάκη

Σκηνογραφική και ενδυματολογική επιμέλεια: Α. Μαχαιριανάκη

Παίζουν: Τ. Μπλάτζιος, Γ. Ρουστέμης

Οργάνωση παραγωγής: Α. Ξύδα

ΜΟΥΣΙΚΗ (*αίθριο*)

Συναυλία με την μπάντα της Στροφής. Ελληνικές και ξένες εκτελέσεις με τη δημιουργική διάθεση των παιδιών της θεραπευτικής κοινότητας, της ομάδας επανένταξης και του προσωπικού του ΚΕΘΕΑ Στροφή.

Το **Ιστορικό Αρχείο της ΕΤΕ** δημιουργήθηκε για τη διάσωση και προβολή του ιστορικής σημασίας αρχειακού υλικού της Εθνικής Τράπεζας. Διαθέτει ένα πλήρες ιστορικό αρχείο τα χρονικά όρια του οποίου ταυτίζονται σχεδόν με την ύπαρξη του νεοελληνικού κράτους και στο οποίο έχουν αποτυπωθεί το σύνολο σχεδόν της οικονομικής ιστορίας αλλά και πτυχές της πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής μας ιστορίας. Σήμερα τα αρχεία που είναι προσβάσιμα στο κοινό καλύπτουν την περίοδο από το 1841 μέχρι το 1966.

Η ανεξάρτητη Υποδιεύθυνση του ΙΑ/ΕΤΕ στεγάζεται στο Μέγαρο Διομήδη επί της οδού 3ης Σεπτεμβρίου 146 στην Αθήνα, πρωτοπορεί στην εφαρμογή νέων τεχνολογιών για τη διαχείριση του αρχειακού του υλικού, δραστηριοποιείται σε ιστορικές, ερευνητικές και εκδοτικές εργασίες, οργανώνει εκθέσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα για όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, εκπαιδεύει φοιτητές ΑΕΙ και ΤΕΙ στο πλαίσιο της πρακτικής τους άσκησης.

Ώρες λειτουργίας αίθουσας ερευνητών: 9.00-14.00

Ώρες επίσκεψης των εκθέσεων: Δευτέρα-Τρίτη 10.00-13.00, Τετάρτη-Πέμπτη 17.00-20.00. Είσοδος ελεύθερη.

Το **Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας** είναι ένα από τα δεκατέσσερα ερευνητικά κέντρα της Ακαδημίας Αθηνών, στην οποία εντάχθηκε από την ίδρυσή της (1926). Ιδρύθηκε το 1918 από τον Νικόλαο Γ. Πολίτη ως Λαογραφικό Αρχείο, με αντικείμενο τη λαογραφία, δηλαδή «την περισυλλογήν πάσης της λαογραφικής ύλης και την δημοσίευσιν αυτής». Σήμερα συνιστά το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης του Λαϊκού Πολιτισμού, με πλουσιότατο αρχείο ανέκδοτου υλικού για όλες τις πτυχές του λαϊκού βίου και ειδική βιβλιοθήκη. Πραγματοποιεί επιτόπιες έρευνες, ερευνητικά προγράμματα, εκδόσεις, συνέδρια, εκθέσεις, εκδηλώσεις και υποστηρίζει επιστημονικά πολιτιστικούς φορείς στην ελληνική περιφέρεια και μουσεία. Συνεργάζεται με ομοειδείς φορείς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Το **ΚΕΘΕΑ Στροφή**, πρόγραμμα απεξάρτησης από τη χρήση ουσιών του Κέντρου Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων (ΚΕΘΕΑ), απευθύνεται σε εφήβους και νεαρούς ενήλικες και στις οικογένειές τους. Είναι ένα πρόγραμμα εξωτερικής παρακολούθησης, όπου η απεξάρτηση συντελείται μέσα από ποικίλες ψυχοκοινωνικές δραστηριότητες, αξιοποιώντας κυρίως τις αρχές του μοντέλου των θεραπευτικών κοινοτήτων. Από το 1988 μέχρι σήμερα πάνω από 3.500 παιδιά, μαζί με τις οικογένειές τους, έχουν λάβει βοήθεια και υποστήριξη. Το πρόγραμμα είναι στεγνό, δωρεάν και δίχως λίστες αναμονής. Για τους εφήβους και τις οικογένειες που προέρχονται από την περιφέρεια λειτουργούν ξενώνες διαμονής. Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις παρέχονται στα Δικαστήρια Ανηλίκων Αθήνας και στο Ειδικό Κατάστημα Κράτησης Νέων Αυλώνα. (www.kethea-strofi.gr)